

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

2026-YIL
IYUN/6-SON, III-QISM

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

*Elektron nashr. 2026-yil, iyun.
III-qism*

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjavevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhridinov Zafarjon Fakhridin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi huzuridagi Iqtisodiy
jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va
taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

SUD BOSHQARUVCHILARI FAOLIYATINING IQTISODIY RAG'BATLANTIRISH TIZIMI VA ULARNING SUBSIDIAR JAVOBGARLIGI: MUAMMOLAR VA TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI	12
Soliyev Damirjon Nurmatovich	
BLOKCHEYN TEKNOLOGIYASI ASOSIDA MOLIVAVIY TRANZAKSIYALARNI NAZORAT QILISH TIZIMI (SMART-KONTRAKTLAR, MARKAZLASHMAGAN MA'LUMOTLAR BAZASI VA AUDIT IZLARI)	18
Olimova Mukhlisa Vohidjon qizi	
SANOAT SEKTORIDA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH: STRATEGIK AFZALLIKLAR VA TO'SIQLAR TAHLILI	26
Xatamov Ochildi Qurbonovich	
ТРАНСФОРМАЦИЯ БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЫ УЗБЕКИСТАНА КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ ЕЁ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ	32
PhD. Юлдашева С.Ш	
TREND MODELLARI YORDAMIDA MEHNAT RESURSLARI SONINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH	38
Haydarova Dinora Atamurot qizi	
МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ВЫКУПА И ПРОДАЖИ КВОТ НА ОРОСИТЕЛЬНУЮ ВОДУ	43
Гоженко Борис Владимирович	
MOLIVAVIY LEVERIJ SAMARASI VA QARZ MABLAG'LARINI BOSHQARISHDA UNDA FOYDALANISH	50
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
XIZMATLAR SOHASIDA WEBMONEY TO'LOV TIZIMINI KOMPYUTERDA O'RNATISH VA SOZLASHNING IQTISODIYOTDAGI ROLI	55
Fazilat Esirgapovna Jomonqulova	
Nizomov Murod	
Qurbonboyeva Rayhon Bahronjon qizi	
MECHANISMS FOR THE FORMATION AND DEVELOPMENT OF A HEALTHY LIFESTYLE	58
Shukhrat Mashrabboevich Mamadaliyev	
BANK SEKTORIDA OPERATSION SAMARADORLIK VA XAVFLARNI BOSHQARISHNI BAHOLASH	62
R.I.Rashidov	
A.N. Elmurodov	
A.A. Muhiddinov	
TRANSFORMING ECONOMIC GOVERNANCE IN UZBEKISTAN THROUGH DIGITAL PUBLIC SECTOR TOOLS	68
Bokhodirov Boriykhon Boburovich	
Bahromjon Urmanov	
TIJORAT BANKLARINING INVESTITSIYA VA KREDIT SALOHIYATINI BOSHQARISH	74
Ergashova Nilufar Sobirovna	
DEHQON XO'JALIKLARIDA QO'SHILGAN QIYMAT ZANJIRINING SHAKLLANISHI VA UNGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR	80
Azizov Shohsuvor Yuldashevich	
VERTIKAL INTEGRATSIYALASHGAN BANK TUZILMASINI "YAGONA MFO" TEKNOLOGIYASI ASOSIDA TRANSFORMATSIYA QILISH SXEMASI	84
Qo'shboqov Doniyorbek Maxramqulovich	

O'ZBEKISTON SANOAT KORXONALARIDA "YASHIL EKOTIZIM" VA RESURS SAMARADORLIGI (RECP)NI JORIY ETISHNING METODOLOGIK ASOSLARI HAMDA EMISSIALARNI KAMAYTIRISH SAMARADORLIGI.....	90
Do'stqobilov Ulug'bek Ibrohimovich	
TURIZM SOHASIDA OILAVIY TADBIRKORLIK TUSHUNCHALARINING MAZMUN VA MOHIYATIGA ILMIY-NAZARIY YONDASHUVLAR	94
Pardayeva Ozoda Mamayunusovna	
СНИЖЕНИЕ ТЕХНИЧЕСКИХ И КОММЕРЧЕСКИХ ПОТЕРЬ ЭЛЕКТРОЭНЕРГИИ КАК НАПРАВЛЕНИЕ ПОВЫШЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ РАСПРЕДЕЛИТЕЛЬНЫХ СЕТЕЙ УЗБЕКИСТАНА	100
Маърупова Дилсора Абдулла кизи	
O'ZBEKISTON QURILISH SOHASIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHNING INSTITUTIONAL SHART-SHAROITLARI.....	105
Qodirov Sardorbek Isroiljon o'g'li	
АКАДЕМИЧЕСКИЕ НАВЫКИ И ОСОБЕННОСТИ ИХ ФОРМИРОВАНИЯ	113
Усманова Зумрад Исламовна	
Рахматуллаев Алижон	
Сайфитдинов Азизжон	
G'AZNACHILIK OPERATSIYALARINING BANKLIKVIDLIGINI TA'MINLASHDAGI O'RNI (SILICON VALLEY BANK MISOLIDA).....	119
Axadov Shahboz Shuxrat o'g'li	
ТРАНСФОРМАЦИЯ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ ТВЁРДЫМИ БЫТОВЫМИ ОТХОДАМИ В Г. ТАШКЕНТЕ: ОТ ПОЛИГОННОГО ЗАХОРОНЕНИЯ К РЕСУРСНО-ЭНЕРГЕТИЧЕСКОМУ ИСПОЛЬЗОВАНИЮ	127
Джусупов Кубанычбек	
STRATEGIK BOSHQARUV HISOBI AXBOROT TA'MINOTINING METODOLOGIK ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH	133
Umidjon Kostayev	
DEVELOPMENT OF A METHODOLOGY FOR TEACHING STUDENTS OBJECTORIENTED PROGRAMMING IN A VIRTUAL COLLABORATIVE ENVIRONMENT USING GENERATIVE ARTIFICIAL INTELLIGENCE TOOLS	140
Saidova Dilfuza Ergashovna	
AUDIT SIFATI NAZORATINI TAKOMILLASHTIRISH	145
Muydinov Erkin Jamaldinovich	
THE ROLE OF E-COMMERCE IN ECONOMIC DEVELOPMENT: EVIDENCE FROM UZBEKISTAN'S DIGITAL TRANSFORMATION.....	152
Shakhriddinova Sitora Tolibjon kizi	
THE IMPACT OF SUSTAINABILITY PRACTICES IN THE AGRICULTURAL INDUSTRY IN UZBEKISTAN.....	157
Yorkin Ziyodullaev	
Munisa Bekmirzaeva	
РОЛЬ ЦИРКУЛЯРНОЙ ЭКОНОМИКИ В ЗЕЛЕНОМ РОСТЕ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	166
Мохамед Эйд Али Балбаа	
Усманова Азиза Алишеровна	
OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARIDA SAMARADORLIKNI OSHIRISHNING INNOVATSION YO'LLARI.....	173
Shakirxodjaeva Zuxraxon Rustamxanovna	
BARQAROR RIVOJLANISH HISOBOTLARINI TUZISH MASALALARI: XALQARO TAJRIBA VA TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	180
Menglikulov Baxtiyor Yusupovich	

THE IMPACT OF SUSTAINABILITY PRACTICES IN THE AGRICULTURAL INDUSTRY IN UZBEKISTAN	184
Yorkin Ziyodullaev	
Munisa Bekmirzaeva	
TASTE OF PLACE: HOW LOCAL-INGREDIENT SOURCING AFFECTS GUEST SATISFACTION AND MENU PROFITABILITY IN HOTEL RESTAURANTS	193
Bahodirova Durdona	
Atametova Sevara	
INTERACTIONS IN CREATIVE TOURISM: RESIDENTS' PERSPECTIVES IN UZBEKISTAN.....	198
Dildora Khodjaeva Mukhamedkhodjaevna	
Jasmin Raxmidinova	
XO'JALIK YURITUVCHISUBYEKTLARNING LIKVIDLILIGINI TA'MINLASH MASALALARI	204
Bauyetdinov M.J.	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH SHAROITIDA MINTAQA TABIIY RESURSLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI (BUXORO VILOYATI MISOLIDA)	212
Safarov Otabek Abduhamidovich	
SANOAT KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYAT SAMARADORLIGINING NAZARIY JIHATLARI.....	218
O'rinov Akmaljon Axmadjonovich	
ТЕОРИИ УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВЫМИ РИСКАМИ В БАНКОВСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	223
Убайдуллаева Мафтунахон Акмалхон кизи	
SURXONDARYO VILOYATI IQTISODIYOTIGA JALB ETILAYOTGAN INVESTITSİYALAR SAMARADORLIGI TAHLILI	230
Xatamova Manzura Ochildiyevna	
TURISTIK MAHSULOT MARKETINGI: NAZARIY ASOSLARI VA RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI	240
Usmanova Zumrad Islamovna	
IN VITRO TEXNOLOGIYASI ASOSIDA KARTOSHKA URUG'CHILIGI ZANJIRI SAMARADORLIGINI IQTISODIY BAHOLASHNING NAZARIY ASOSLARI	244
Mardonova Zarifa Numonjonovna	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT OPERATSIYALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH UCHUN RESURSLAR YETARLILIGINI TA'MINLASH MASALALARI	251
Sheraliyev Olimjon O'ktam o'g'li	
O'ZBEKISTONDA ESG MOLIYALASHTIRISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI VA MEXANIZMLARI	258
Ajibayeva Raiya Maxsutovna	
YASHIL MOLIYALASHTIRISH INSTRUMENTLARI ORQALI BARQAROR IQTISODIY O'SISHNI TA'MINLASH MASALALARI	262
Ajibayeva Raiya Maxsutovna	
ANIQ FANLARNI O'QITISHDA METAKOGNITIV YONDASHUVLAR: TEORETIK ASOSLAR, KOGNITIV ARXITEKTURA VA AMALIY TRANSFER MUAMMOLARI	265
Namozov Diyorbek Baxtiyor o'g'li	
XUFYONA IQTISODIYOTNING MOHIYATI VA UNI O'ZBEKISTONDA KAMAYTIRISH CHORA-TADBIRLARI	270
Kalandarov R.A.	
RAQAMLI TO'LOV TIZIMLARIDA ALOQA OPERATORLARI ROLINI OSHIRISH ISTIQBOLLARI.....	276
Nuraliyev Nurbek Rustam o'g'li	
DAVLAT BUDJETI DAROMADLARI BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA BILVOSITA SOLIQQA TORTISHNING ASOSIY YO'NALISHLARI	281
Mansurova Arofatxon Shavkat qizi	

INTERNATIONAL TRENDS AND THE LEGAL FRAMEWORK OF E-COMMERCE DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN.....	286
Usmanova Zumrad Islamovna	
ISSUES OF ACCOUNTING RECOGNITION AND VALUATION OF LONG-TERM ASSETS UNDER INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS (IFRS).....	290
Golib D. Tashmanov	
Ismandiyor B. Umirzokov	
СПЕЦИФИКА ФОРМИРОВАНИЯ РИСКОВ В СФЕРЕ ИНВЕСТИЦИОННЫХ ПЛАТФОРМ	297
Алиева Сусанна Сейрановна	
ZAMONAVIY AXBOROTLASHGAN TA'LIM MUHITIDA ANIQ FANLARNI O'QITISHNING KOGNITIV VA METAKOGNITIV DETERMINANTLARI.....	304
Shogeldieva Sabrina Omongeldiyevna	
BANKLARARO LIKVIDLILIKNI BOSHQARISHDA SUN'IY INTELLEKT VA BIG DATA TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH ISTIQBOLLARI	309
Baxromov Nodirjon Muxammadamin o'g'li	
OTMLARDA ILMIY-TEXNIK MAHSULOTLARNI TIJORATLASHTIRISHDA ISHTIROK ETADIGAN SUBYEKTLAR: ROLLAR, FUNKSIYALAR VA O'ZARO MUNOSABATLAR TAHLILI	313
Safarov Bekzod Istamovich	
TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTINI YASHIL MARKETING VOSITALARI ASOSIDA RIVOJLANTIRISH MEKANIZMI	319
Jo'raboyev Jurabek Muhibillo o'g'li	
O'ZBEKISTONDA AGROTURIZMNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	323
Aktamov Olimjon Abdug'ani o'g'li	
SAVDO FAOLIYATIDA MIJOZ EHTIYOJLARINI ANIQLASH MEKANIZMLARI.....	333
Mamatraimov Islom Mamanazarovich	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT OPERATSIYALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH UCHUN RESURLAR YETARLILIGINI TA'MINLASH MASALALARI	338
Sheraliyev Olimjon O'ktam o'g'li	
ОСОБЕННОСТИ ФИНАНСИРОВАНИЯ СИСТЕМ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ В СТРАНАХ ЕВРОПЕЙСКОГО СОЮЗА	345
Омокеев Максымбек Конколойевич	
O'ZBEKISTONDA YASHIL TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI MOLIYALASHTIRISH IMKONIYATLARI.....	351
Nurmetova Muyassar Jumanazarovna	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA TOG' TURIZMNI BARQAROR RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	358
Alimov Abdvakil Komil o'g'li	
TURIZMNI MINTAQAVIY RIVOJLANTIRISHDA DIVERSIFIKATSIYA JARAYONLARINING NAZARIY ASOSLARI VA HUDUDIY XUSUSIYATLARI.....	365
Abduxamidov Sarvar Adxamovich	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHNING OBYEKTIV ZARURATI, TASHKILY-IQTISODIY JIHLTLARI.....	371
Nematjonova Risolatxon Dilshodbek qizi	
MINTAQQA IQTISODIYOTINI RIVOJLANTIRISHDA TIBBIY TURIZM RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH OMILLARI	376
Yusupova Mehribon O'ktamovna	
SANOAT TARMOQLARIDA INVESTITSIYALARDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH (SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA)	381
Choriyev Tolib A'zamovich	
YASHIL IQTISODIYOTNING O'ZBEKISTON EKSPORT RAQOBATBARDOSHLIGIGA TA'SIRI: IMKONIYATLAR VA CBAM BILAN BOG'LIQ CHAQIRIQLAR	388
Djurayeva Rano Abdullayevna	
To'xliyeva Gulrux Dovron qizi	

AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA ASOSIY VOSITALAR HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH.....	395
Avlayeva Oybachin Olim qizi	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARI KREDITLARINING BARQAROR O'SISHINI TA'MINLASH MASALALARI.....	400
Xasan Axmedov	

O‘ZBEKISTON TIJORAT BANKLARI KREDITLARINING BARQAROR O‘SISHINI TA‘MINLASH MASALALARI

Xasan Axmedov

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti

Bank ishi kafedrasi mustaqil izlanuvchisi

Annotatsiya. Tijorat banklari kreditlari hajmining barqaror o‘shini ta‘minlash milliy iqtisodiyot real sektori korxonalarining investitsion xarajatlarini moliyalashtirish amaliyotini takomillashtirishning zaruriy shartlaridan biri hisoblanadi. Shu sababli, mamlakat bank tizimini isloh qilishning 2020–2025-yillarga mo‘ljallangan strategiyasida banklar kreditlarining barqaror va mo‘tadil o‘shini ta‘minlash bank tizimini isloh qilishning ustuvor yo‘nalishlaridan biri sifatida e‘tirof etilgan.

Maqolada mamlakat banklari kreditlarining barqaror o‘shini ta‘minlash bilan bog‘liq bo‘lgan muammolar aniqlangan va ularni hal qilishga qaratilgan ilmiy takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so‘zlar: tijorat banki, kredit, kredit portfeli, tasniflangan kreditlar, muammoli kredit, daromad, foizli daromad, foiz stavkasi, inflyatsiya, depozit.

Abstract. Ensuring the sustainable growth of commercial bank lending is one of the necessary conditions for improving the practice of financing investment expenditures of enterprises in the real sector of the national economy. Therefore, in the Strategy for Reforming the Banking System of the Republic of Uzbekistan for 2020–2025, ensuring stable and moderate growth of bank loans is recognized as one of the priority areas of banking system reform.

The article identifies the problems associated with ensuring the sustainable growth of bank lending in the country and develops scientific proposals aimed at addressing them.

Keywords: commercial bank, loan, loan portfolio, classified loans, problem loan, income, interest income, interest rate, inflation, deposit.

Аннотация. Обеспечение устойчивого роста объема кредитов коммерческих банков является одним из необходимых условий совершенствования практики финансирования инвестиционных расходов предприятий реального сектора национальной экономики. Поэтому в Стратегии реформирования банковской системы Республики Узбекистан на 2020–2025 годы обеспечение стабильного и умеренного роста банковских кредитов признано одним из приоритетных направлений реформирования банковской системы.

В статье выявлены проблемы, связанные с обеспечением устойчивого роста кредитов банков страны, а также разработаны научные предложения, направленные на их решение.

Ключевые слова: коммерческий банк, кредит, кредитный портфель, классифицированные кредиты, проблемный кредит, доход, процентный доход, процентная ставка, инфляция, депозит.

KIRISH

O‘zbekiston Respublikasida ham tijorat banklarining kreditlash amaliyotini takomillashtirish mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishning dolzarb masalalaridan biri hisoblanadi. Xususan, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 12-maydagi “2020–2025-yillarga mo‘ljallangan O‘zbekiston Respublikasining bank tizimini isloh qilish strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-5992-son Farmonida faqatgina bozor talablari asosida kreditlash, banklarning davlat resurslariga bo‘lgan qaramligini kamaytirish, kredit portfeli sifati va tavakkalchiliklarni boshqarish sifatini yaxshilash, kreditlash hajmlari o‘shining mo‘tadil darajasiga amal qilish mamlakat bank tizimini isloh qilish strategiyasining ustuvor yo‘nalishlari sifatida e‘tirof etilgan [1]. Bu esa, o‘z navbatida, tijorat banklari kreditlarining barqaror o‘shini ta‘minlash zaruriyatini yuzaga keltiradi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

J. Sinkining fikricha, banklarning asosiy faoliyati kreditlarni depozitlar orqali moliyalashtirishdan iborat. Biroq, agar ilgari banklar faqat moliyaviy resurslarni taqsimlash jarayonida vositachilar sifatida qaralgan bo'lsa, iqtisodiy rivojlanishning hozirgi bosqichida ularni axborot ishlab chiqarish va operatsiyalarni ta'minlash bilan shug'ullanadigan korxonalar deb hisoblash mumkin [2].

Uerta de Sotoning xulosasiga ko'ra, tijorat banklari investitsion kreditlarining foiz stavkalari pasayishi bunga qadar foyda keltirmayotgan investitsiya loyihalarini foyda keltiradigan investitsiya loyihalariga aylantiradi va banklar tomonidan ixtiyoriy jamg'armalar bilan ta'minlanmagan kreditlar hisobidan investitsiya loyihalarini moliyalashtirish natijasida investitsiya loyihalarining kutilgan natijani bermasligi va berilgan kreditlarning qaytmasligi holatlari yuzaga keladi [3].

V. Kayukov va A. Kayukovlarning fikriga ko'ra, banklar tomonidan korxonalar bank kreditlari bilan ta'minlash mexanizmini takomillashtirish uchun tijorat banklarining resurs bazasini mustahkamlash, banklarning aktiv va passivlarining hajmi va muddatiga ko'ra mutanosibligini ta'minlash lozim [4].

O. Lavrushinning xulosasiga ko'ra, kredit liniyasi doirasida yiriklashtirilgan obyekt bo'yicha qisqa muddatli kreditlashning yirik korxonalar uchun quyidagi afzalliklari mavjud:

- faqat yuridik shaxslarga beriladi;
- bankning mijozlari bo'lib faqat yirik korxonalar hisoblanadi;
- kredit oluvchilar bo'lib doimiy ravishda qisqa muddatli resurslarga ehtiyoji bo'lgan korxonalar hisoblanadi;
- ushbu kreditni oluvchilarning asosiy hisob raqami kredit berayotgan bankda bo'ladi;
- kredit faqat moliyaviy jihatdan ishonchli bo'lgan mijozlarga beriladi [5].

J. Gudning xulosasiga ko'ra, koronavirus pandemiyasining banklarning kreditlash amaliyotiga nisbatan salbiy ta'siri kreditlarning qaytmasligi natijasida banklarda likvidlik muammosida namoyon bo'lmoqda. Ushbu muammoni hal qilish maqsadida, birinchidan, Angliya hukumati tomonidan kafolatlangan kreditlar sifati 330 mlrd funt sterlingga kafolat berish belgilandi; ikkinchidan, Angliya Markaziy banki 2020-yil 19-martda o'zining 325 yillik tarixi mobaynidagi eng past diskont stavkasini (0,1%) o'rnatdi [6].

Bir guruh xitoylik iqtisodchi olimlarning fikriga ko'ra, Markaziy bankning majburiy zaxira talablarini pasaytirish orqali kreditlarning foiz stavkalarini pasaytirish koronavirus pandemiyasi oqibatlarining tijorat banklarining kreditlash amaliyotiga nisbatan salbiy ta'sirini yumshatishda muhim o'rin tutadi. Xitoy Xalq banki 2020-yil 13-martda 550 mlrd yuan (70,3 mlrd AQSh dollari) miqdoridagi mablag'larni bo'shatish maqsadida zaxira talablarini kamaytirishini e'lon qildi. Shu munosabat bilan kredit to'loviga layoqatli korporatsiyalarga beriladigan bir yillik kreditlarning stavkasi 0,1 foizga, besh yillik kreditlarning stavkasi 0,05 foizga pasaytirildi [7].

O. Sattarovning xulosasiga ko'ra, kreditlardan ko'rilgan zararlarni qoplashga mo'ljallangan zaxira ajratmalari darajasining yuqori bo'lishi tijorat banklari barqarorligini ta'minlash nuqtayi nazaridan bank barqarorligiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin [8].

L. Muradovning xulosasiga ko'ra, tijorat banklari kredit portfelining 25 foizini tashkil etadigan muayyan tarmoq korxonalarini kreditlashda cheklovlarni ko'zda tutuvchi kreditlashning tarmoq limitlarini belgilash orqali tijorat banklari kredit portfelini diversifikatsiya qilish darajasini oshirish zarur [9].

N. Jumayevning xulosasiga ko'ra, xalqaro kreditlar bo'yicha qarzdorlik muammosining chuqurlashishi xalqaro investitsion kreditlardan foydalanish samaradorligining past ekanligi bilan belgilanadi [10].

TAHLIL VA NATIJALAR

Taraqqiy etgan mamlakatlarning bank amaliyotida banklar tomonidan korxonalar kreditlashda kreditlash shakllaridan kompleks foydalanish yo'lga qo'yilgan bo'lib, ularning investitsion xarajatlarini kreditlashda lizing kreditlari va sindikatsiyalashgan kreditlardan keng foydalanilmoqda.

Buning ustiga, kreditlardan ko'riladigan zararlarni qoplashga mo'ljallangan zaxira ajratmalarining me'yoriy darajasi ta'minlanganligi ularning kreditlash salohiyatiga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda.

Shuningdek, taraqqiy etgan mamlakatlarda kredit portfelining diversifikatsiya darajasiga katta e'tibor qaratilishi kredit riski darajasining oshib ketishining oldini olishda muhim o'rin tutadi. Masalan, AQSh banklari kredit portfelining diversifikatsiya prinsipiga qat'iy amal qiladi. Shuning uchun ushbu mamlakat tijorat banklarining kredit portfelida bitta tarmoq korxonalariga berilgan kreditlarning salmog'i 25 foizdan oshmaydi.

Tijorat banklari kreditlarining barqaror o'sishini ta'minlashning birlamchi zaruriy shartlaridan biri kreditlarning foiz stavkalari past va barqaror bo'lishi hisoblanadi.

Quyidagi jadval ma'lumotlari orqali Rossiya tijorat banklarining depozitlari va kreditlarining foiz stavkalari barqarorligiga baho beramiz (1-jadval).

1-jadval

Rossiya Federatsiyasi tijorat banklarining milliy valyuta-rubldagi depozitlari va kreditlarining o'rtacha yillik foiz stavkalari, foizda^[11]

Ko'rsatkichlar	2020 y.	2021 y.	2022 y.	2023 y.	2024 y.
Depozitlarning foiz stavkasi	4,1	4,4	4,9	5,1	5,3
Kreditlarning foiz stavkasi	8,3	8,8	9,4	9,7	11,1

1-jadvalda keltirilgan ma'lumotlardan ko'rish mumkinki, 2022–2024-yillarda Rossiya Federatsiyasining tijorat banklari tomonidan milliy valyutada qabul qilingan depozitlarning o'rtacha foiz stavkasining oshish tendensiyasi kuzatilgan. Ushbu oshish tendensiyasi mazkur davrda tijorat banklari tomonidan milliy valyutada berilgan kreditlarning o'rtacha foiz stavkasi oshish tendensiyasiga ega bo'lganligi bilan izohlanadi. Buning ustiga, Rossiya tijorat banklari depozitlari va kreditlarining o'rtacha foiz stavkalari 2024-yilda 2020-yilga nisbatan sezilarli darajada pasaygan.

2-jadval

O'zbekiston Respublikasi tijorat banklari tomonidan milliy valyutadagi depozitlar va kreditlarning o'rtacha yillik foiz stavkalari, foizda [12]

Ko'rsatkichlar	2020 y.	2021 y.	2022 y.	2023 y.	2024 y.
Milliy valyutadagi muddatli depozitlarning o'rtacha yillik foiz stavkasi	16,3	15,5	18,1	19,3	19,7
Milliy valyutadagi kreditlarning o'rtacha yillik foiz stavkasi	22,3	20,8	21,9	22,6	23,5

2-jadvalda keltirilgan ma'lumotlardan ko'rish mumkinki, respublikamiz tijorat banklari tomonidan milliy valyutadagi muddatli depozitlar va milliy valyutada berilgan kreditlarning foiz stavkalari 2020–2024-yillarda o'sish tendensiyasiga ega bo'lgan.

3-jadval

Bank of America'da (AQSh) kreditlardan ko'riladigan zararlarni qoplashga mo'ljallangan zaxira ajratmalarining miqdori va darajasi [13]

Ko'rsatkichlar	2020 y.	2021 y.	2022 y.	2023 y.	2024 y.
Kreditlar bo'yicha zaxira miqdori, mlrd. AQSh dollari	11,3	4,6	2,5	4,4	5,8
Kreditlar bo'yicha zaxira ajratmalarining brutto aktivlarga nisbatan darajasi, %	0,1	0,1	0,1	0,4	0,1

3-jadvalda keltirilgan ma'lumotlardan ko'rish mumkinki, Bank of America'da kreditlardan ko'riladigan zararlarni qoplashga mo'ljallangan zaxira ajratmalari 2020–2022-yillarda kamayish tendensiyasiga ega bo'lgani holda, 2024-yilda 2020-yilga nisbatan yuqori sur'atda kamaygan. Bu esa bankning kredit xizmatlarini takomillashtirish nuqtayi nazaridan ijobiy holat hisoblanadi.

3-jadvalda keltirilgan ma'lumotlardan ko'rinadiki, Bank of America'da kreditlardan ko'riladigan zararlarni qoplashga mo'ljallangan zaxira ajratmalarining brutto aktivlarga nisbatan darajasi 2020–2024-yillarda barqaror bo'lgan, faqat 2020-yil bundan mustasno. Bu esa bankning kredit xizmatlarini takomillashtirish nuqtayi nazaridan ijobiy holat hisoblanadi.

4-jadval

AT Asakabankda kreditlardan olingan foizli daromadlarning miqdori va darajasi¹

Ko'rsatkichlar	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kreditlardan olingan foizli daromadlarning miqdori, mlrd. so'm	1031,6	1723,8	2136,8	2398,8	2824,2	3728,1	4324,0
Kreditlardan olingan foizli daromadlarning jami foizli daromatlardagi ulushi, %	64,1	67,0	62,7	61,1	87,1	63,6	61,0

1 Jadval muallif tomonidan AT "Asakabank"^{ning} yillik hisobotlari ma'lumotlari asosida tuzilgan.

4-jadvaldan ko'rinadiki:

- Asakabankda kreditlardan olingan foizli daromadlarning miqdori tahlil davrida o'sish tendensiyasiga ega bo'lgan;
- Asakabank foizli daromadlarining foizli daromadlarning umumiy hajmidagi salmog'i 2022–2024-yillarda pasayish tendensiyasiga ega bo'lgan.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot jarayonida quyidagi xulosalarni shakllantirdik:

- 2022–2024-yillarda Rossiya Federatsiyasining tijorat banklari tomonidan milliy valyutada qabul qilingan depozitlarning o'rtacha foiz stavkasining oshish tendensiyasi kuzatilgan. Ushbu oshish tendensiyasi mazkur davrda tijorat banklari tomonidan milliy valyutada berilgan kreditlarning o'rtacha foiz stavkasi oshish tendensiyasiga ega bo'lganligi bilan izohlanadi.
- Respublikamiz tijorat banklari tomonidan milliy valyutada muddatli depozitlar va milliy valyutada berilgan kreditlarning foiz stavkalari 2020–2024-yillarda o'sish tendensiyasiga ega bo'lgan.
- Bank of America'da kreditlardan ko'riladigan zararlarni qoplashga mo'ljallangan zaxira ajratmalari 2020–2022-yillarda kamayish tendensiyasiga ega bo'lgani holda, 2024-yilda 2020-yilga nisbatan yuqori sur'atda kamaygan.
- Bank of America'da kreditlardan ko'riladigan zararlarni qoplashga mo'ljallangan zaxira ajratmalarining brutto aktivlarga nisbatan darajasi 2020–2024-yillarda barqaror bo'lgan, faqat 2020-yil bundan mustasno.
- Asakabankda kreditlardan olingan foizli daromadlarning miqdori tahlil davrida o'sish tendensiyasiga ega bo'lgan.
- Asakabank foizli daromadlarining foizli daromadlarning umumiy hajmidagi salmog'i 2022–2024-yillarda pasayish tendensiyasiga ega bo'lgan.

Fikrimizcha, respublikamiz tijorat banklari kreditlarining barqaror o'sishini ta'minlash uchun quyidagi tadbirlarni amalga oshirish lozim:

1. Tijorat banklari kredit portfelining sifatini oshirish uchun, birinchidan, kreditlash amaliyotiga zamonaviy bank texnologiyalarini joriy qilish yo'li bilan kreditlarning foiz xarajatlarini maqbullashtirish zarur; ikkinchidan, kreditlardan olingan foizli daromadlar bilan muddatli depozitlar bo'yicha foizli xarajatlar o'rtasidagi mutanosiblikni ta'minlash zarur; uchinchidan, korxonalariga berilgan kreditlardan ko'riladigan zararlarni qoplashga mo'ljallangan zaxira ajratmalari miqdorining oshib ketishining oldini olish maqsadida tasniflangan kreditlar tarkibining yomonlashishiga yo'l qo'ymaslik maqsadga muvofiq.

2. Tijorat banklari kreditlarining resurs ta'minotini yaxshilash maqsadida, birinchidan, muddatli depozitlarni majburiy zaxira talabidan ozod qilish kerak; ikkinchidan, tijorat banklarining qimmatli qog'ozlar bilan bog'liq bo'lgan emission operatsiyalarini pul-kredit siyosati va davlatning soliq siyosati instrumentlari vositasida qo'llab-quvvatlash lozim; uchinchidan, tijorat banklarining depozitlarning barqaror bo'lmagan qoldig'idan resurs sifatida foydalanishlarini cheklash maqsadga muvofiq.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 12-maydagi "2020–2025-yillarga mo'ljallangan O'zbekiston Respublikasining bank tizimini isloh qilish strategiyasi to'g'risida"gi PF-5992-son Farmoni. <https://lex.uz/docs/-4811025>
2. Синки Дж. Ф. Финансовый менеджмент в коммерческом банке и в индустрии финансовых услуг / Пер. с англ. — Москва: Альпина Бизнес Букс, 2007. — 1018 с.
3. Уэрта де Сото Х. Деньги, банковский кредит и экономические циклы / Пер. с англ. — Челябинск: Социум, 2008. — 666 с.
4. Каюков В. В., Каюков А. В. Совершенствование механизма обеспечения промышленных предприятий кредитными ресурсами // Труды Вольного экономического общества России. — Москва, 2007. — Т. 86. — С. 135–145.
5. Лаврушин О. И. Краткосрочное кредитование по укрупненному объекту в пределах кредитной линии // Банковское дело / Под ред. О. И. Лаврушина. — Москва: КНОРУС, 2016. — С. 430.
6. Goodell J. W. COVID-19 and finance: Agendas for future research // Finance Research Letters. — 2020. — Vol. 35. — Article 101512.
7. Xin E., Leung K., Xu S., Jiang F. Top ten issues for directors of commercial banks amid COVID-19: Building a better working world. — China: Ernst & Young, 2020. — 10 p.

8.Sattarov O. B. O'zbekiston Respublikasi bank tizimi barqarorligini ta'minlash metodologiyasini takomillashtirish: iqtisodiyot fanlari doktori ilmiy darajasini olish uchun taqdim etilgan dissertatsiya avtoreferati. — Toshkent, 2018. — B. 25–26.

9.Muradova L. F. O'zbekiston iqtisodiyotini modernizatsiyalash sharoitida tijorat banklari aktivlari daromadliligini oshirish yo'llari: iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori dissertatsiyasi avtoreferati. — Toshkent, 2018. — B. 22.

10. Jumayev N. X. O'zbekistonda valyuta munosabatlarini tartibga solish metodologiyasini takomillashtirish: iqtisodiyot fanlari doktori ilmiy darajasini olish uchun taqdim etilgan dissertatsiya avtoreferati. — Toshkent, 2018. — B. 26.

11. Центральный банк Российской Федерации. Статистический бюллетень Банка России. — www.cbr.ru.

12. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki. Milliy valyutadagi depozitlar va kreditlarning foiz stavkalari. — www.cbu.uz.

13. Bank of America Corporation. Annual Reports. — 2020–2024. — www.bankofamerica.com.

14. AT "Asakabank". Yillik hisobotlar. — 2018–2024. — www.asakabank.uz.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz HAKIMOV

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Hasan MAQSUDOV

2026. № 6/3

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

EI.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>